

ÚSTNÍ ZKOUŠKA

ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – ZÁKLADNÍ ÚROVEŇ OBTÍŽNOSTI

1. Charakteristika uměleckého textu (s využitím vědomostí získaných přečtením celého díla a s orientačním zasazením do literárněhistorického kontextu)

- přiřadit dílo k literárnímu druhu
- přiřadit dílo k literárnímu žánru
- u epického nebo lyrickoepického díla zařadit výňatek (*kterou situaci výňatek zachycuje, jaký má vztah k celému příběhu, co předcházelo a následovalo*)
- charakterizovat jednající postavu / postavy, které ve výňatku vystupují; *k tomu využije student znalost jednání postav v celém díle*
- postihnout základní změny ve vývoji postavy / postav v celém díle (*pokud k vývoji postavy dochází*)
- uvést, zda je text psán v ich-formě nebo v er-formě
- *pokud to text umožňuje*, odlišit a charakterizovat řeč autorskou a řeč postav, řeč přímou, nepřímou, polopřímou
- charakterizovat text po stránce jazykové, zejména pokud jde o užití jiných vrstev jazyka než neutrálně spisovné moderní češtiny; charakterizovat text po stránce lexikální a syntaktické
- zařadit dílo do literární skupiny nebo literární školy / k uměleckému stylu nebo do kulturní epochy / k typické tématice (*pokud to lze; tedy např. májovci / naturalismus / téma 1. světové války*)
- najít a pojmenovat základní typické znaky literární skupiny nebo literární školy / uměleckého stylu nebo do kulturní epochy, do níž dílo patří a které se ve výňatku vyskytují

2. Charakteristika neuměleckého textu¹

- pojmenovat text (např. *slovníkové heslo, kuchařský recept, novinová zpráva, formální dopis...*; někdy bude nutno být obecnější – *populárně odborný text*)
- zařadit text k funkčnímu stylu (*např. prostědělovací, odborný,...*)
- pojmenovat útvar funkčního stylu/slohový útvar
- uvést, odkud nejspíše text pochází (*z učebnice pro SŠ, z novin, z webu, z vědecké publikace...*; zde může pomoci zdroj, který někdy bude u textu uveden)
- uvést, komu je nejspíše text určen
- vyhledat a pojmenovat typické znaky funkčního stylu a útvaru/slohového útvaru ve výňatku
- uvést, které slohové postupy se ve výňatku objevují (*např. vyprávěcí, popisný,...*)